

דף קיג.

יו"ד סימן פט פעיף א

עין משפט ב.ג.

- א. צריך להדיח הבשר קודם מליחה ק. ואם אחר שהדיחו חזר וחתיך ר
 נתח הבשר לשנים או לשלשה צריך לחזור ולהדיחם ש.
 הגה: ואם לא חזר והדיחם אחרי החיתוך הוי כלא הודח כלל ת.

ק. מברייטא בחולין קי"ג. ובענין דם שמלחו או בישלו איכא פלוגתא אם איסורו מן התורה או מדרבנן. דעת רש"י בחולין ק"ט ע"א חייב עליו כרת ונראה שזוהי דעת הרמב"ם בפ"ו ממאכלות אסורות הלכה ו'. אבל התוס' שם ד"ה הלב כתבו דאינו עובר על דם שבישלו, וכ"כ הרשב"א והר"ן, ואינו אסור אלא מדרבנן. וגם לדעת הרשב"א ספיקו אסור כיון שעיקרו מן התורה. כף החיים אות א'.

וכתב הר"ן בשם הרא"ה הדחה ראשונה צריכה להעביר דם שעל פי הבשר שאין המלח מפליט אלא הדם שבתוך הבשר שהוא לח אבל מה שנתייבש על פניו אין המלח מפליטו אלא מבליעו אחר שיניח הבשר מלפלוט. והר"ן כתב טעם אחר להדחה כדי שיתרכך הבשר ויצא דמו ע"י המליחה והדחה אחר המליחה כדי להוריד לחלוחית הדם שע"פ הבשר הבא מפליטתו.

והמרדכי כתב הטעם של הדחה ראשונה כדי להוריד הדם שבעין על הבשר דאם לא ידיחנו המלח יתמלא מדם בעין ולא יהיה לו כח להפליט הדם שבתוך הבשר. והביאו הב"י. וכתב הש"ך בס"ק א' שהמחלוקת שמביא מר"ן השו"ע בסעיף ב' אם מלח ולא הדיח תחילה אם יש לו תקנה או לאו תלוי בטעמים הנ"ל דעת האוסרים ס"ל כטעם הרא"ה וע"כ אין לו תקנה לבשר הזה. ולדעת המתירין שהוא הרא"ה ודעת השו"ע ס"ל הטעם השני הנ"ל או השלישי כהמרדכי.

בארצות הקרות או בזמן הקור ישימו המים בשמש שתפוג צינתן ואח"כ ידיחו בהם הבשר. כ"כ בפ"ת אות א'.

חתיכות בשר הצואר שמתייבש הדם עליהם או חתיכת בשר שנפל עליה דם ונתייבש צריך לשפשף היטב ולא די בהדחה ושטיפה בעלמא. כף החיים אות ו'.

ר. כתב הש"ך בס"ק ג' דוקא חתיך בסכין שאגב הדוחק מפליט אבל אם קרע אותו בידו א"צ הדחה שניה, אבל דעת הפר"ח אפי' חתכו ביד יש לחוש ולהדיחו. מ"מ בחתיך רק קצת יש להתיר גם בלי הפ"מ. ש"ך ס"ק כ'.

ש. רק הדחה אבל א"צ שריה שכבר התרכך הבשר. כף החיים אות י"א.

ת. ולדעת השו"ע בסעיף ד' המתיר חתיכה שנמלחה רק מצד אחד מותרת ה"ה כאן, ובדיעבד בהפ"מ גם לדעת הרמ"א מותר בדיעבד אם כבר נתבשל דהוי כחתיכה שנמלחה מצד אחד. כף החיים אות י"ב.

הגה: זמן ההדחה יש להשרותו חצי שעה^א, וידיחו היטב^ב, אבל אם לא השרה אותו^ג במים רק הדיחו היטב מספיק לו בכך^ד.

הגה: ימתין קצת^ה אחרי ההדחה שיטפטפו המים קודם המליחה שלא ימס המלח במים ולא יוציא הדם.

הגה: נהגו שלא להשתמש^ו לדברים אחרים בכלי ששורין^ז בו הבשר.

הגה: אם נשתהה הבשר במים מעת לעת הבשר והכלי אסורין^ח, מ"מ מותר

א. כטעם הר"ן דהדחה כדי לרכך הבשר ויוציא דמו, ויש אומרים יותר מחצי שעה, וכיון שאין זה אלא מנהג הרמ"א לא דיקדק לכתוב יותר מחצי שעה.

ולכתחילה יזהר לשרותו עד שעה, ואם פני החתיכה לא כוסתה כולה במים, די להדיח יפה אותו צד שלא שקע במים כי ע"י השריה של גוף החתיכה מרוככת כולה. כף החיים אות ט"ו.

ב. עד שיצאו המים לבנים בלא מראה דם. ש"ך ס"ק כ' בסימן יו"ד, ובג' פעמים אחרי שיפשוף היטב יתלכנו המים. שם אות ט"ז.

וכתב הבן איש חי דיש מקומות שאין נוהגין לשרות הבשר חצי שעה אלא נוהגין כסתם מר"ן השו"ע שלא זכר שריה אלא הדחה בלבד וכן נוהגין בעיר בגדאד, אבל בירושלים ת"ו גם הספרדים נוהגים כדברי הרמ"א, ואין לשנות.

ג. בבשר ששרו אותו במי ים שהם מלוחים דעת חכם אחד לאסור כיון שמי הים מלוחים והוי כמלחו בכלי שאינו מנוקב שאין לו תקנה למולחו פעם שניה אך הרב משאת משה ח"א יור"ד סי' כ' דחה דבריו והתיר מכמה טעמים. כף החיים אות ח"י.

ד. לפ"ז לצורך אורחים או בע"ש הוי כדיעבד וסגי להדיחו היטב בידי מכל הצדדים. כף החיים אות י"ט.

ומספיק לו בכך כדיעבד, וא"צ לחזור ולשרות אותו אפי' עדיין לא נמלח עדיין. ש"ך ס"ק ה'. אבל אם נמלח אפי' בהדחה מועטת לפני המליחה סגי ליה. ש"ך שם. ומותר לבשלו ויש שכתבו להשיג על דברי הש"ך דרק בנתבשל כבר מותר כדיעבד. שם בכף החיים אות כ"א.

ה. גם לא ימתין הרבה זמן עד שיתייבש הבשר שאז לא ימס המלח כלל ולא יוציא הדם. ט"ז ס"ק ד'. וש"ך ס"ק ו'. ואם נתנגב לגמרי ונתייבש יש אוסרים אותו אפי' כדיעבד ויש לחוש לכתחילה. כף החיים אות כ"ג.

ו. דחיישינן שמא לא הדיחו אותו יפה מהדם, ודוקא בדבר לח בצונן או דבר יבש וחם וכל זה לכתחילה אבל כדיעבד הכל מותר דהרי הכלי מותר. ש"ך ס"ק ז'.

ז. היינו בתמידות אבל אם שרו בו פעם או פעמים לא נאסר הכלי ויכול לשטוף אותו בצונן ומותר להשתמש בו גם ביבש ורותח. שם אות כ"ה.

מותר לשרות בשר בכלי של גוי לצורך מליחה אפי' שלא בשעת הדחק. כף החיים אות כ"ח.

ח. דהוי כבוש וכמבושל. ש"ך ס"ק ח'. ומש"כ דגם הבשר אסור אפי' לצלי זה לדעת הרמ"א בסעיף ט"ו, אבל לדעת מר"ן השו"ע שם הבשר מותר בצלי. כף החיים אות כ"ט. וגם לדעת הרמ"א רק באין ששים במים כנגדו. כ"כ הש"ך בס"ק ט'.

ומש"כ והכלי אסור היינו להשתמש בו בחמין, וכמ"ש הרמ"א אח"כ דמותר לחזור ולשרות

את הספרים דף היומי עין משפט על הדף ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

לחזור ולשרות ט באותו כלי.

עין משפט ד.

יו"ד סימן פט סעיף ז

ז. ח. אחר המליחה קודם שיתן הבשר בכלי שמדיחו בו, ינפץ מעליו המלח שעליו י או ישטפנו במים ואח"כ יתן הבשר בכלי וידיחנו בפעמים ב, וישטוף הכלי בין רחיצה לרחיצה.

הגה: וי"א שצריך להדיחו ג' פעמים וע"כ ישטפנו או ינפץ המלח שעליו וידיחנו ב' פעמים והוי כהדחה ג' פעמים, או ישים המים תחילה בכלי וידיחנו ג' פעמים ויתן מים הרבה בכלי בהדחה ראשונה כדי לבטל כח המלח שבציר.

הגה: מותר להדיח הבשר במי פירות מ וא"צ מים.

בו בשר. שם אות ל'.
ואם שהה בכלי רק מי הדחת הבשר מעת לעת אין איסור שהדם מעורב במים, ויש ששים כנגדו. שם.

ט. דהרי אין שורין בו מעת לעת ובפחות מזה אין מפליט כלל, ומשמע דאסור לשרות מעל"ע בכלי זה בשר שנמלח כבר דהרי יהיה כבוש כמבושל, ומ"מ הש"ך כתב בס"ק י' דמותר דהרי אחרי מעת לעת יהיה טעם לפגם ומותר בדיעבד.

בשר שנקרש אסור למולחו עד שירכך אותו כמו שהיה מתחילה. אם נקרש בזמן המליחה לפני שיעור המליחה, אם נפשר אח"כ טוב למולחו פעם שניה ולהשהותו שיעור מליחה, ובדיעבד שרי אם שהה שיעור מליחה אחרי שהפשיר עם המלח שלו. ש"ך ס"ק י"א.
בשר שנמלח והודח ואח"כ נמצא באמצע הבשר קרח אין לו תקנה אלא בצלי. כף החיים אות ל"ח. ויש מתירים במליחה שניה בהפסד מרובה. שם.

י קי"ג. והטעם שאם יניחנו עם המלח שבו בתוך כלי שאינו מנוקב אפי' עם מים, המים שוברים כח פליטת הבשר, והדם שע"פ הבשר עם המלח חוזר ונבלע בתוכו. כ"כ הב"י בשם הרשב"א. ש"ך ס"ק כ"ז.

כ. הראשונה להעביר המלח והדם, והשניה להעביר לחלוחית הראשונים שנשארו כדי שיצאו מים זכים וע"כ צריך שישטוף הכלי בין רחיצה לרחיצה. הגאון אות ל"ב.

ל. והנכון ישטפנו במים באויר או ינפץ המלח שעליו, וישים מים הרבה בכלי ואח"כ ישים הבשר וידיחנו ג' פעמים ובין הדחה להדחה ישטוף הכלי, וכששוטף הכלי בין הדחה להדחה יניח הבשר בכלי מנוקב אחר. כף החיים אות צ"ט. וכך נוהגים לכתחילה אבל בדיעבד אפי' לא הודח רק פעם אחת ונתבשל כך מותר, כמ"ש בסעיף ט' בהרמ"א. ש"ך ס"ק כ"ט. ובלי הדחה אחרונה כלל יש לו תקנה ע"י צלי ולדם בעין קולף והשאר מותר. כף החיים אות ק"ב.

מ. ואין חילוק בין הדחה ראשונה לשנייה. ט"ז ס"ק י"ז. וש"ך ס"ק ל'. והגם שהכנה"ג כתב לאסור אפי' בדיעבד במי פירות רבו הפוסקים המתירים וע"כ בדיעבד יש להקל. כף החיים אות ק"א.

יו"ד סימן עה פעיף א

עין משפט ה.

א. אין מחזיקין דם בבני מעיים ^ב כגון בכרס, בקיבה ובדקין ובכרכשתא כשהם בלא שומן שעליהם וע"כ אם בישלם בלא מליחה מותר, אם לא שנצרר הדם ^ב בהם.

הגה: ה"ה אם נמלחו בכלי שאינו מנוקב ^ב דמותרים, ולכתחילה צריכים מליחה בכלי מנוקב ^ב והדחה תחילה כשאר הבשר. וי"א דבכרס מחזיקים דם ^ב ואפי' בדיעבד אם נתבשלה בלא מליחה אסור.

הגה: בית הכוסות דינו כשאר בשר ^ב.

א. ב. שומן שעל הכרס והקיבה והדקין והכרכשתא דינו כשאר בשר, לכן כשמולחים הדברים האלו אין מולחים אותם מצד הפנימי מעבר האוכל אלא מצד החוץ ^ב ששם השומן דבוק.

הגה: אם מלח הכרכשתא מצד פנים ולא מבחוץ הוי כאילו לא נמלח כלל

- ג. מימרא רב מרשיא בחולין קי"ג. אבל הקרקבן מוחזק בדם ודינו כשאר בשר. ט"ז ס"ק א'. ודלא כדרישה והוא יחיד בדבר ואין זה עולה לספק דאין להקל. כף החיים אות ב'.
- בזפק של עוף מחזיקין דם וצריך מליחה. והכיס שהוא האם שגודלים בה הבצים בכלל בני מעיים ולכתחילה נהגו למולחה.
- ד. אפי' כל שהוא וזה לעיכובא ויש שפי' אלא א"כ אסמיק פי' נתאדמו שדרכם להיות לבנים ויש לחוש לשני הפירושים. כף החיים אות ז'.
- ע. היינו בלא אסמיק. ש"ך ס"ק ד'.
- פ. דא"א לנקות הבני מעיים שלא ישאר בהם מעט שומן. ט"ז ס"ק ב'. וש"ך ס"ק ה'.
- והב"ח כתב מטעם דשמא יש בהם דם.
- צ. ולדעת השו"ע דינה כמו מעיים ע"כ יש להקל בדיעבד.
- ק. מ"מ כשיש ספק אם נמלח שיעור מליחה יש להקל מצד ספק ספיקא והוי ספק המתהפך. כף החיים אות י"ג.
- עור בהמה צריך מליחה דמחזיקים בו דם. כף החיים אות ט"ו, מספר סולת המנחה. והוסיף דיש מתירין.
- ר. אפי' לכתחילה די בצד החיצון ולא דמי לבשר דצריך לכתחילה משני הצדדים דשאני שומן שאין בו דם כל כך. ט"ז ס"ק ג'. וש"ך ס"ק ז'. אבל שומן בשר ודאי לכתחילה צריך למולחו מכל הצדדים רק בדבוק לדקין די לו בצד אחד.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

ואם נתבשלה כך טריפה **ש** אם יש עליה שומן מבחוץ **ה**. ואם לא נתבשלה עדיין יחזור וימלחנה **א** מבחוץ.

הגה: ביצים הנמצאים בתרנגולת לאחר שחיטה אם לא נגמר החלבון שלהם רק החלמון צריכים מליחה כשאר בשר **ב**, ומותר למולחן עם שאר בשר, ואם נגמר גם החלבון שלהם אפי' הקליפה קשה נוהגין למולחן אך לא עם שאר בשר, ובדיעבד אין לחוש **ג**.

הגה: כל שומן אפי' של עוף דינו כשאר בשר לענין מליחה והדחה.

עין משפט ו. יו"ד סימן סט סעיף טז

זז. יז. אין מולחין אלא על גבי קשין או בכלי מנוקב **ד** או במקום מדרון כך שאם ישפכו שם מים יצאו מיד **ה**.

הגה: דף חלק שהמים זכין ממנו א"צ להניחו בשיפוע, רק אם אינו חלק יש

ש. אבל מדברי מר"ן השו"ע נראה דבדיעבד מותר. כף החיים אות י"ח. מ"מ אם יש ששים נגד השומן והגידין שבה הכל מותר. ש"ך ס"ק ח'.

ת. היינו בידוע אבל מספק אין אוסרין. ש"ך ס"ק ט'.

א. היינו שידיחנה וימלחנה מבחוץ. ש"ך ס"ק י'. והפר"ח כתב גם בלי הדחה, שיש לסמוך על הדחה ראשונה שהדיחה קודם המליחה. ומותר למולחה אפי' אחר י"ב שעות או כ"ד שעות. ש"ך ס"ק י"א.

ב. כך פסק השו"ע בסי' פ"ז סעיף ה'. ואם נתבשלו בלא מליחה צריכים ששים כנגדם. כף החיים אות כ"ד. וצריכים גם שרייה כשאר בשר. שם. ואם שהו ג' ימים בלא מליחה ושריה מותרים רק בצלייה. כף החיים אות ל'.

ג. והב"ח חולק על הרמ"א וכתב דאיסור גמור למולחן עם בשר שהרי היא בולעת דם פליטה ואין הקליפה הקשה מונעת מבלוע. וכ"פ רש"ל. ט"ז ס"ק ה'. וש"ך ס"ק י"ב. ואם נתבשלה הביצה הזו שנאסרה צריך ששים כנגדה אבל לדעת מר"ן השו"ע בסי' ק"ה סעיף ט' דלא בעינן במליחה ששים א"כ נאסרה רק כדי קליפה ע"ש.

ביצה שנולדה כדרכה אף שהקליפה רכה נהגו מכח המנהג למולחה ואין לחוש בה משום דם דאז יש לאוסרה משום אבר מן החי דלא כמורה שטעה בזה. כף החיים אות ל"א.

ד. מימרא דשמואל בחולין קי"ג. והב"ח התיר למלוח הבשר ולתלות אותו באויר. ובדיעבד אם עשה כן מותר. כף החיים אות רמ"ג. וכלי שאינו מנוקב אפי' גדול אין למלוח בו אפי' מוטה על צידו שמא יפול הבשר בתוכו ויאסר. ריטב"א שם בחולין.

ה. אם מלח ע"ג חול דק שאם ישפכו שם מים מיד נבלעים יש להכשיר בדיעבד. כף החיים אות רמ"ז.

והר"י מפרי"ש הסתפק אם קרקע דינה ככלי שאינו מנוקב וראוי להחמיר. כף החיים אות רנ"א.

להניחו בשיפוע.

הגה: גם בכלי מנוקב יזהר שיהיו הנקבים פתוחים וע"כ לא יעמיד הכלי המנוקב ע"ג קרקע והוי ככלי שאינו מנוקב.

הגה: ויש מחמירין לשים אפי' בכלי מנוקב קש או קסמין כדי שהבשר לא יסתום הנקבים, ובדיעבד אין לחוש לכל זה ^י.

טז. יח. אם מלח בכלי שאינו מנוקב אסור להשתמש באותו כלי ^ז בדבר רותח ^ח.

הגה: אם נשתמש בו צריך קליפה אם אותו דבר יבש, ואם הוא לח ^ט צריך ששים נגד שיעור הקליפה מן הקערה ^י.

טז. יט. י"א דאפי' בצונן אסור להשתמש באותו כלי בלא הדחה ^כ, ואם נשתמש בו בלא הדחה, ידיח הדבר שנשתמש בו.

הגה: אבל מותר לחזור ולמלוח בה בשר לאחר שניקבוה ^ל, או לשים בה בשר שכבר נמלח והודח ^מ גם בלי שניקבוה.

ו. ובכל מקום שאין המים יורדים מיד אלא מתכנסים למקום אחד הוי ככלי שאינו מנוקב. ט"ז ס"ק ל"ח. וקאי דברי הרמ"א לחוששין לשים קש גם בכלי מנוקב ועל זה כתב דאין לחוש, וכן הוא בד"מ. כף החיים אות רנ"ב.

ז. מימרא דר"י אמר שמואל שם בדף קי"א. ואם מלח על כלי שאינו מנוקב כשהוא כפוי אם אין שם שקע לא נאסר אבל אם יש שם שקע בתחתיתו נאסר הכלי. ב"י בשם ספר המצוות.

ח. אפי' אחר שהודח הכלי. ש"ך ס"ק ס"ג. ואם נשתמש בה צריך קליפה ואפי' דבר רטוב קצת צריך רק כדי קליפה. פרי"ח אות נ"ד.

ט. ואם הוא לח קצת בעי נטילה.

י. אבל לא נגד כולה משום שהקערה לא נאסרה כולה אלא כדי קליפה, וכמו בסי' צ"ח סעיף ד' בהרמ"א. וכל זה כשהכלי בן יומו אבל לא בן יומו והוא נקי אינה אוסרת דהו"ל טעם לפגם. כמ"ש בסי' קכ"ב.

כ. אלא די בקנחו לבד. ש"ך ס"ק ס"ו.

ל. אף לי"א דאסור בצונן בלא הדחה מותר במליחת בשר, דשאני כיון דאורחיה בהדחה קודם שיתנוהו בקדרה. ש"ך ס"ק ס"ז.

מ. אבל לא מעת לעת שאז יהיה כבוש כמבושל. כ"כ הט"ז בס"ק מ"א, אבל הש"ך בס"ק ס"ח כתב דגם מעת לעת מותר כיון שאז לא בן יומו וטעמו לפגם, אבל הט"ז סובר כיון שיש שם מלח וציר הוי דבר חריף שגם אחרי מעת לעת הוי טעם לשבח. כף החיים אות רס"ד.

עין משפט ז.

יו"ד סימן ע סעיף א

א. מותר למלוח הרבה חתיכות בשר או עופות זו על גב זו, ואע"פ שהתחונה גומרת פליטתה קודם לעליונה אין אומרים שחוזרת ובולעת מדם העליונה ^ז כיון שהחתיכה שוהה הרבה זמן לפלוט ציר וכל זמן שפולטת ציר אינה בולעת.

ואפי' מצטבר הרבה ציר ועומד בגומא שבין החתיכות מותר.

הגה: נוהגים להחמיר שכל חתיכת בשר שיש לה בית קיבול מהפכין אותה שיזוב הדם, אבל בדיעבד אין לחוש.

הגה: חתיכת בשר שמלח אותה שתי פעמים ^ח מותרת ולא חיישינן שמלח השני מבליע הדם הנשאר ממליחה הראשונה.

א. ב. בשר ודגים אסור למולחם ביחד ואפי' עופות ודגים כיון שהדגים מפליטים כל צירן לפני שיפלוט העוף או הבשר את דמו ואז הדגים בולעים הדם. עבר ומלחן יחד העופות והבשר מותרים והדגים אסורים עד שיטול מהם כדי קליפה ^ט. ואם היו עם קשקשיהם כשנמלחו מותרים ^י.

הגה: ויש אוסרין כל הדגים ^{יא} אם אין בהם ששים כנגד העופות דאנו משערין

ג. מסקנת הגמ' בחולין קי"ג. ויש עוד תירוקן בגמ' שם שהגם שבולעת חוזרת ופולטת אותו כשפולטת הציר. ט"ז ס"ק א'.

ומותר למלוח ג"כ עופות עם בשר יחד, כ"כ המ"מ בפ"ה מהלכות מאכלות אסורות.

ד. ואפי' לא הדיחה בנתיים, ומשמע דוקא אם עשה רק בדיעבד אבל לכתחילה אין לעשות כן למולח שנית בלי הדחה בנתיים. ש"ך ס"ק ב'. וכתב הכף החיים דוקא בשהה כבר שיעור מליחה אבל באמצע שיעור מליחה מותר להוסיף ולמולחה גם לכתחילה. כף החיים אות ג'.

ה. זו דעת מר"ן שאין חילוק בין סמוכים זה לזה או על גבי זה אבל לדעת הרמ"א דוקא אם הדגים למעלה סגי בקליפה אבל אם הם מן הצד או למטה מהעופות צריך ששים בדגים ופשוט הוא. דגים שניצלו עם עופות מותרים וא"צ ליטול מהדגים כ"ק דכל שהוא ע"י האור כבולעו כך פולטו, כך דעת הריטב"א ולהר"ן יש לחוש. כף החיים אות ט'.

ו. שהקשקשים במקום שיעור קליפה. ש"ך ס"ק ה'. ואם בישראל עם הקשקשים צריך ששים כנגד כל הקשקשים.

ואין הקשקשים מצילים אלא כשהוא שלם אבל בחתוך אפי' עם קשקשים צריך קליפה במקום החתך. כף החיים אות י"ד.

ז. אבל אנו בני ספרד אין לנו אלא דעת מר"ן ואסורים בכדי קליפה בלבד.

במליחה בששים והכי נהוג, מ"מ אם יש בהם קשקשים מותרים.

עין משפט זז.

י"ד סימן פז פעיף ג

ג. השובר מפרקתה של הבהמה ק אסור לאכול מבשרה חי ר אא"כ מולחו יפה, וע"י מליחה מותר ש אפי' לקדרה, ולצלי מותר ת בלא מליחה.

הגה: ונהגו לחותכו א ולמולחו אפי' לצלי.

הגה: ה"ה אם חותך בשר מבית השחיטה ב קודם שתצא נפשה.

הגה: י"א שיש להזהר לכתחילה שלא לשבור ג מפרקת הבהמה או לתחוב סכין בלבה כדי לקרב מיתתה, שע"ז מבליע דם באברים.

עין משפט ט.י.כ.

י"ד סימן פז פעיף ג

ג. איסור בשר בחלב אינו נוהג אלא בבשר בהמה טהורה עם חלב

דגים ובשר שנמלחו יחד אין לאוסרם משום סכנה דאין סכנה במליחתם יחד. ט"ז ס"ק ג'.
 וש"ך ס"ק ט"ז. ויש להסתפק אם מותר לכבוש דגים עם עופות ביחד אם זה דמי למליחה ואין בהם סכנה או דמי לבישול ויש בהם סכנה. כף החיים אות י"ג.
 ק. היינו קודם שתצא נפשה. ש"ך ס"ק ב'. וה"ה בעוף וע"כ לא טוב עושים בכמה מקומות ששוברים מפרקת האווז קודם שיפרכס כדי שתצא נפשו, כנה"ג וכף החיים אות ד'.
 ר. לפי שהדם מתעורר לצאת בשעת שחיטה וכששובר מפרקתה אינה יכולה לזנק להוציאו ורק פירש ממקום למקום ונבלע במקומו. ט"ז ס"ק א', וש"ך ס"ק ג'.
 ש. דע"י מליחה יוצא. כ"כ הב"י בשם הר"ן. ש"ך ס"ק ד'.
 ת. והוא שנצלה כל צורכו. כ"כ הב"י בשם הרשב"א. ש"ך ס"ק ה'. והיינו חצי צלייתו כדלקמן בס"י רע"ו סעיף ב' בהרמ"א ואף שיש מי שכתב שליש צלייתו יש להחמיר. כף החיים אות ח'.
 א. ומשמע דלדעת השו"ע מותר אפי' עוף שלם לצלותו ולא דמי ללא נשחטו הוורדין. כף החיים אות ט'. ועיין בש"ך דבדיעבד שרי גם בלא נחתך.
 ב. ולדעת הר"ן החותך כזית בשר מבית השחיטה צריך מליחה גם לצלי ואפי' בדיעבד אם לא מלחו אסור משא"כ בשובר מפרקתה דלא צריך מליחה לצלי. ש"ך ס"ק ח'.
 ג. ברמ"א הגירסא "לשבור" וצ"ל שלא לשבור והגם שבס"י כ"ג סעיף ה' בהרמ"א כתב דמותר להכות על ראשה לקרב מיתתה צ"ל דהכאה על הראש שאני דמותר ואין בזה הבלעת הדם באברים לא כן שבירת המפרקת. ש"ך ס"ק ט'.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 05841504777 email: minchat.aaa@gmail.com

בהמה טהורה ^ד. אבל בשר טהורה עם חלב של טמאה או בשר טמאה עם חלב טהורה מותרים בכישול ובהנאה.

ד. בשר חיה ועוף אפי' בחלב טהורה מותר בכישול ובהנאה ^ה, ואף באכילה אינו אסור אלא מדרבנן ^ו. אבל דגים וחגבים אין בהם איסור אפי' באכילה ^ז גם מדרבנן.

הגה: ונהגו לעשות חלב משקדים ומניחים בה בשר עוף ^ח הואיל ואינו רק מדרבנן אבל בשר בהמה יש להניח אצל החלב גם שקדים עצמם משום מראית העין ^ט כמו בסי' ס"ו לענין דם.

ד. שם במשנה. כזית בשר טמאה וכזית בשר טהורה שנפלו לתוך נ"ט זיתים של חלב אם אומרים דאיסורין מבטלין זה את זה אין זה ברור ובטעמא תליא מילתא וכל שנרגש טעם הבשר ודאי אסור כל החלב באכילה אבל בהנאה י"ל דרך בישול אסרה תורה. כף החיים אות ח"י וצ"ע. ה"ה שבשר בחלב נוהג בבשר נבלה או טריפה מן התורה גם בכישול ובהנאה. כף החיים אות י"ט. ועיין באות י"ד לקמן.

המבשל חלב בחלב אסור מן התורה. הרמב"ם פ"ט ממאכלות אסורות הלכה ו'.
ה. כ"כ הש"ך בספרו הארוך על הטור כפסק מר"ן השו"ע אבל הרש"ל והב"ח אוסרים גם בהנאה ובישול. וכ"כ הפר"ח אות ו'.

בשר בהמה טהורה עם חלב חיה טהורה אינו אסור מן התורה אלא מדרבנן ודלא כמגילת ספר שכתב דאיסורו מן התורה. חידושי רע"א אות ו'. כף החיים אות כ"ב.

ו. נראה שמותר לבשל בשר לנכרי בקדרה של חלב שאינה בת יומא דכל שאינו אסור אלא מדרבנן לא גזרו בכישול ובהנאה. וגם כאן אין אפי' מראית העין דמי יודע שקדרה זו היא בת יומא. פ"ת אות ח'.

ז. לאכול דגים בחלב אין בו סכנה. כ"כ הט"ז בס"ק ג', והש"ך בס"ק ה', אבל ברבינו בחיי פרשת משפטים כתב דסכנה לבשל דגים עם חלב ולאכול מפני הצרעת. וכ"כ הכנה"ג אות י"ט בב"י, וסיים מכאן סמך למה שנוטלים ידיהם בין גבינה לדגים. ועיין בכף החיים אות כ"ד.

ח. ברש"ל כתב דגם בבשר עוף יש להניח שקדים ליד החלב מפני מראית העין אע"פ שהוא מדרבנן. וכ"כ הט"ז בס"ק ד'. והש"ך בס"ק ו'. ואם א"א להניח שם שקדים אין לעכב האכילה בשביל כך. ט"ז שם.

ט. י"א דוקא בסעודות גדולות משום הרואים אבל אצל בני ביתו א"צ להניח שקדים. כף החיים אות כ"ח.

דף קיג:

עין משפט א.

י"ד סימן פז סעיף ב

ב. כשהתורה אמרה גדי, לאו דוקא דהוא הדין שור שה ועז ולא משנה חלב אם או חלב מאחרת י ודיבר הכתוב בהווה.

עין משפט ב.ג.ד.ה.ו.

י"ד סימן פז סעיף ו.ז.

ז. המעושן והמבושל בחמי טבריה ב אין לוקין עליו.

ח. המבשל בשר במימי חלב ל או בחלב מתה מ או בחלב זכר נ, או שבישל דם ס בחלב פטור ואין לוקין על אכילתו משום בשר בחלב.

הגה: חלב זכר ע לא נקרא חלב כלל ואם נפל לתוך קדירה של בשר אינו אוסר. אבל חלב מתה או מי פ חלב אוסרים המאכל כמו חלב בעצמו ואפי'

י. ממשנה וגמ' בחולין קי"ג.

כ. בעיא בירושלמי בנדדים ולא איפשטא אבל איסורא איכא וכן בכולם אפי' בחלב זכר. ש"ך ס"ק י"ג.

ופי' מעושן בחמי טבריה היינו שנתחממו בשר בחלב בעשן כמו בחמי טבריה או שרה בשר בחלב ותלאו בעשן.

ל. היינו אחר שעשו גבינה מבשלים החלב הנותר והאוכל צף למעלה ולא נשאר בו אלא מים צלולים בעלמא, וכך היא בשו"ע בסעיף ח'. והגם שהשו"ע כתב במי חלב היינו מימי חלב, דבמי חלב אחרי עשיית הגבינה הוי חלב וחייבין עליו.

מ. שיצא ממנה אחרי שמתה ולא שנא מתה מעצמה או נשחטה. ש"ך ס"ק י"ד.

נ. היינו זכר של בהמה. ש"ך ס"ק ט"ז. ולפ"ז מש"כ הרמ"א וחלב זכר לא נקרא חלב כלל היינו חלב אדם וא"כ הרמ"א והשו"ע לא פליגי. ש"ך ס"ק ט"ז.

ה"ה בשר חיה ועוף אסורים בכל הנזכרים כגון מעושן ומבושל בחמי טבריה הגם ששניהם איסורם מדרבנן. פר"ח אות י"ד.

המבשל בשר בחלב של בת פקועה שאינה צריכה שחיטה אם זה נקרא כמבשל בחלב שחוטתה שאינו אסור מן התורה או איסורו מן התורה, בחידושי רע"א נסתפק בזה, והנו"ב תנינא חלק יור"ד סי' ל"ו נוטה לומר דאיסורו מן התורה. כף החיים אות מ"ט.

ס. זהו דעת הרמב"ם בפ"ט ממ"א וס"ל דדם שבישלו אסור ועובר עליו וא"כ לוקה משום דם מיהו הש"ך בס"ק ט"ו כתב דאנן קימ"ל דדם שבישלו אסור מדרבנן וה"ה מלחו וא"כ אינו לוקה לא משום בשר בחלב ולא משום איסור דם. וכתב הכף החיים אות נ' דדעת השו"ע דם שבישלו איסורו רק מדרבנן ואין להוכיח מכאן שדעתו מן התורה ממה שהעתיק לשון הרמב"ם שכאן בא להשמיענו שאין לוקה מצד דם בחלב.

ע. היינו זכר אדם אבל חלב זכר בהמה פטור אבל אסור. כף החיים אות נ"א.

פ. היינו אחרי שעשו הגבינה. ש"ך ס"ק י"ז. אבל מימי חלב אסור מדרבנן.

בבישול יש לאוסרו לכתחילה.

הגה: י"א דאסור לחתות האש תחת קדירה של עכו"ם לפי שהם מבשלים פעמים בשר ופעמים חלב והמחתה בא לידי בישול בשר בחלב **ז**.

הגה: י"א דאין לערב מים שהדיחו בהם כלי בשר עם מים שהדיחו בהם כלי חלב **ק** וליתן לפני בהמה דאסורים בהנאה.

הגה: י"א דהכלי שעושים בו מים לחפיפת הראש אין להשתמש בו שעושים אותה מעפר שעל הכירה **ר** ורגילות הוא להתערב שם בשר וחלב. ובדיעבד אין לחוש דזו רק חומרא בעלמא.

ט. המבשל שליל בחלב חייב וכן האוכלו אבל המבשל שליא או עור וגידים ועצמות ועיקרי הקרנים והטלפים הרכים והאוכלם פטור אבל **אסור ש**.

ובבשר צלי בחלב אי הוי בישול ואיסורו מן התורה או מדרבנן איכא פלוגתא בזה. כף החיים אות נ"ג.
אבל טיגון בשר בחלב הוי בישול. פר"ח אות ט"ו. ויש חולקים גם בטיגון דאינו אסור אלא מדרבנן. כף החיים אות נ"ג-נ"ד.
צ. כתב הש"ך בס"ק י"ח דאין זה אלא חומרא בעלמא ואין העולם נזהרין בזה וכ"כ הפר"ח באות ט"ז. דאין זה דרך בישול.
ק. היינו שהדיחו אותם ברותחים ועירבן ברותחין דאם רק צוננים אינו אסור בהנאה דדרך בישול אסורים בהנאה. ש"ך ס"ק י"ט. ופר"ח אות י"ז. והיינו ביד סולדת בו ובכלי ראשון וגם שהיה ממשות בכלים, ודלא כהמנחת יעקב על ספר תורת חטאת.
ר. ואין נזהרין בזה כלל. כף החיים אות ס"ג, ושם מכמה טעמים.
ש. מימרא דשמואל דף קי"ד, ועיין בש"ך ס"ק כ"ב. ובפ"ת ס"ק ט"ו הסתפק באותם מקומות שעורותיהן כבשרן אם לענין בשר בחלב אסור מן התורה.
ואפי' גידים ועצמות הקשים אסורים בבשר בחלב מדרבנן. כף החיים אות ס"ט.